

Såmannen

Andors drøm hadde endelig gått i oppfyllelse.

Han stod i andre etasje i Van Gogh-museet i Amsterdam, rett foran *Såmannen*, det berømte maleriet, som faren hadde vist ham en gang, en grå, kornete reproduksjon, gjengitt i Norsk Landbruk, 1936, og faren hadde pekt på den uklare, skjeve skikkelsen på bildet, selve såmannen, og sagt: – Det er oss, det, Andor. Og samme kveld tok faren ham med ut, til den bratte åkeren mellom havet og himmelen, det var i midten av mai, lyset var tjukt og gult og fikk alt som rant og dryppet til å ligne flytende gull og det luktet sterkt, fra fjæra og fuglene, fra det blanke gresset og sauene, fra de sorte rendene som var såmennes bølger. De stanset der og faren sa til sønnen: – Legg øret ned til bakken. Og Andor gjorde som faren sa, han pleide å gjøre det, han knelte og la øret mot den fuktige bakken. Faren lot ham ligge slik en stund. Til slutt bøyd han seg også og hvisket: – Hører du jordens musikk, Andor? Hører du den?

Så gikk de hjemover igjen, langs den smale stien forbi åkeren, faren først, Andor rett bak, redd og fåmælt, for han hadde ikke hørt noe, ikke en lyd, jorden hadde vært taus mot øret hans og han turte ikke si det.

Bare farens ord klang i ham: Det er oss, det, Andor.

Og den natten, mens han lå våken og ikke kunne sove, bestemte han seg. En gang måtte han se Vincent van Goghs maleri, *Såmannen*, han måtte se bildet, i det som heter virkeligheten.

Siden la Andor et helt liv bak seg.

Så mye skjedde og det ble aldri tid nok til alt.

Faren døde før han rakk å se bruket bli nedlagt. Like etter fulgte moren ham, som om de var festet til den samme livsnerve, de samme hjerteslagene.

Ingen gikk lenger i land her og heller ingen kom over fjellet.

Bare stillheten ble.

Stien langs åkeren grodde sakte men sikkert igjen.

Fire vinder blåste hver natt gjennom huset og fylte de forlatte rommene med regn og salt.

Et skinnende sauekranium lå i det tørre, gule gresset.

Andor reiste sørover, til byen, og fikk jobb som kelner i en kafe like ved elven hvor han bar brett med ølglass og serverte dagens til gjester han var på fornavn med og ikke kjente.

De ble også borte, én etter én.

Bordene i det mørke lokalet stod snart tomme.

Kafeen skiftet eiere som kalte den bistro i stedet, bygget bardisk og dansegulv, hengte en lampe av sølv i taket og ga Andor sparken.

Han fikk beholde den hvite jakken, men hadde ikke bruk for den.

Fra vinduet der han bodde kunne han se elven renne forbi.

I fem år leverte han inn den samme tipperekken og da Mjølner slo Lyn i serierundens siste kamp vant han 3970 kroner.

Han visste hva han skulle bruke de pengene til.

Han reiste ikke hjem til det som ikke lenger fantes.

I slutten av oktober reiste Andor til Amsterdam.